



■ Norges forsvarsminister Frank Bakke-Jensen är värd för Natoövningen i Norge – och ser det militära samarbetet växa inom den hittills relativt okända Nordliga gruppen. FOTO: MARITA LENA HOYDAL

■ Wille Rydman (Saml) från Finland presenterade ett betänkande om nordiskt cyberförsvar. FOTO: MARITA LENA HOYDAL

Finland cyberaktivt i Nordiska rådet, ryssarna stannade hemma

Tabu om att tala om utrikespolitik, säkerhet och försvar i Nordiska rådet är definitivt brutet. "Jättebra", säger Wille Rydman (Saml) när han under sessionen presenterar NR-presidiets förslag till samarbete kring cyberförsvar i Norden och Baltikum.

De finländska delegaterna var flitigt i gång vid Nordiska rådets jubileums-session i Oslo i frågor som rörde nya vapensystem och cyberförsvar.

Finlands förre försvars- och statsminister **Matti Vanhanen** (C) ställde frågor om autonoma vapensystem och varnade för hur mänskliga beslut om att avfyra vapen riskerar att falla bort.

Också **Wille Skinnari** (SDP) ansåg att visionerna kring nordiskt kunnande inom cyberförsvar behöver ställas högre. Han önskade också mera diskussion om vem som äger plattformerna; USA:s roll är enligt honom för stor.

– Exempel visar också att vi inte heller har uppdaterat oss inom den offentliga sektorn: kommuner, städer, skolor, sjukhus, energi eller vatten, sade han.

Baltikum med i cyberarbete

Wille Rydman var talesman för det elva delegater starka NR-presidiet i frågan om cyberförsvar, som rådet röstade ja till med klar majoritet.

– Framför allt Estland har en världsledande position på cyberområdet och Natos center för cyberförsvar ligger där. Norden behöver in-

”Jag hade aldrig trott att jag år 2018, i stället för att arbeta med nya, modiga visioner, skulle ha arbetat med att bevara så mycket.”

Ine Eriksen Søreide
Norges utrikesminister

om ramen för försvarsministersarbetet Nordefco integrera Estland, Lettland och Litauen i samarbetet, sade han.

I NR-sessionen röstade majoriteten av den rödgröna gruppen under ledning av den danske socialisten **Christian Juhl** mot förslaget.

– Vi ser en militarisering av ett område som i dag är entydigt civilt, sade han.

Spionaffär ledde till rysk walkover
Också de fem nordiska statsministrarna som snabbt sammanträdde i anslutning till NR-sessionen hade

uppenbart ägnat sig mycket åt de "grå hoten" och den "krigföring som förs även i fredstid", som den danske NR-ledamoten **Bertel Haarder** från liberala Venstre formulerade sig.

Nordiska rådets session färgades i år av att den hölls i Stortingets byggnad där en rysk 51-åring för fem veckor sedan arresterades för spionage – enligt uppgift mot digitala komponenter i husets kopieringsmaskiner. En rysk delegation har brukat vara på plats vid Nordiska rådets session, men i år uteblev den.

Vända splittring till nytta

I Nordiska rådet debatterar man ständigt "tre av fem"-problemet. Vem är med i EU? Vem är med i Nato? I flera inlägg såg man det nu snarare som en konstruktiv mångfald som kan knyta nätverk och föra säkerhets- och försvarsdialoger framåt.

Veteranen inom utrikespolitik, förre utrikesministern **Erkki Tuomioja** (SDP) talade om klassiskt arbete för mänskliga rättigheter och påminde om människorättsläget i Polen, Ungern och Turkiet, som är länder som är medlemmar i organisationer där också nordiska länder

är medlemmar.

Den norska utrikesministern **Ine Eriksen Søreide** (högerpartiet Høyre) sade också att det finns mycket att göra för att bevara värderingar Norden betraktat som självklara.

– Jag hade aldrig trott att jag år 2018, i stället för att arbeta med nya, modiga visioner, skulle ha arbetat med att bevara så mycket.

Soini inte på plats

Vid sessionen fick Finlands och Sveriges statsministrar frågor om sin roll i den stora Natomanövern Trident Juncture som samtidigt pågår i Norge.

Båda statsministrarna **Stefan Löfven** och **Juha Sipilä** svarade i stort i samma ordalag att det är lika naturligt för den militära kompetensen att Finland och Sverige övar sinsemellan som att man också övar "med Tyskland, Storbritannien, USA – och Nato".

Alla nordiska utrikesministrar var på plats i Oslo utom **Timo Soini** (Blå) som precis ska ha återvänt från sin sjukledighet hemma i Helsingfors.

Inte heller den andra blå ministern på området, försvarsminister

Jussi Niinistö var här, utan försvarsministrarna representerades endast av hans norska kollega **Frank Bakke-Jensen** som leder försvarsministrarnas Nordefco.

Bakke-Jensen (Høyre) förutspådde att den större militära Nordliga gruppen (Northern Group) kommer att ha större betydelse framöver. Till den hör nordeuropeiska länder från Norden, Baltikum samt Polen, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

Finländare debatterade utskott

Nordiska rådet avhandlade också ett förslag om ett nytt EU- och försvarsutskott som Nordiska rådets enda representant från finländska Blå framtids riksdagsgrupp **Kimmo Kivelä** drev.

Förslaget sköts i salen ner av hans förre partikamrat **Juho Eerola** (Sannf) och av **Erkki Tuomioja** (SDP).

– Vi inrättade ett sådant utskott på 1990-talet, men det lades ner efter fyra år. Så vi borde lära oss av våra misstag, sade Tuomioja.

Till sist föll de nordiska rösterna 63 mot Kiveläs enda röst. De rödgröna i Nordiska rådet hade också önskat se ett nytt utrikesutskott men lade ner sina röster och stödde inte Kivelä.

JAN-ERIK ANDELIN

jan-erik.andelin@ksfmedia.fi